

Covid-19 – Nulägesbeskrivning arbetsmarknad & ekonomi, Stockholms län

Covid-19 och åtgärderna som syftar till att minska smittspridningen har fått stora konsekvenser för länets regionala ekonomi och arbetsmarknad. Denna rapport beskriver Länsstyrelsens övergripande bedömning av nuläget, utfall och förväntade konsekvenser till följd av Covid-19. Bedömningarna i denna rapport vilar på tillgänglig statistik och Länsstyrelsens externa informationsutbyte med andra regionala och nationella organisationer. Denna rapport ger en ögonblicksbild av läget i länet där utvecklingen snabbt kan förändras på grund av förändrad smittspridning och nya restriktioner, vilket kan påverka utvecklingen framöver och de bedömningar som görs i denna rapport.

Sammanfattning

Arbetsmarknaden har stabiliserats under de senaste månaderna, såväl i länet som i hela riket. Trots den ökade smittspridningen och förstärkta restriktioner har lägesbilden för länet inte förändrats. Utvecklingen ser dock olika ut för delar av näringslivet där framför allt kundnära servicebranscher inom hotell och restaurang och vissa delar av handeln fortsatt har ett mycket svårt läge.

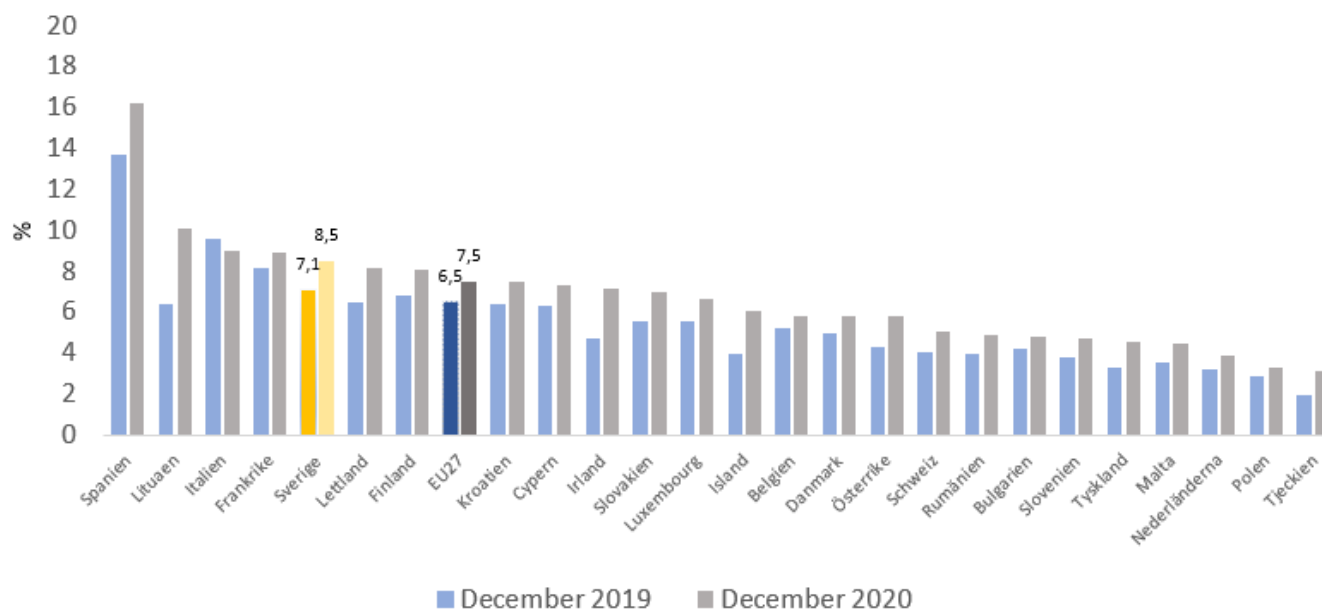
Arbetslösheten ökade marginellt mellan december och januari i Stockholms län. Det är personer som deltar i någon form av program med aktivitetsstöd som har ökat, vilket kan vara en effekt av att fler är arbetslösa under längre tider. Arbetsmarknaden för unga har stabiliserats och många har under våren påbörjat någon form av studier. Samtidigt saknar en tredjedel av alla arbetslösa unga i länet en gymnasieutbildning. Antalet personer som är långtidsarbetslösa (längre än 12 månader) har fortsatt att öka under början av året. Långtidsarbetslösheten har främst ökat bland personer med låg utbildning samt nyanlända. Även antalet personer som varit arbetslösa längre än 6 månader, och riskerar att hamna i långtidsarbetslöshet, ökar. Framöver kommer det att vara viktigt med aktiva insatser för att motverka långa arbetslöshetstider och utanförskap.

Den samlade utvecklingen av varsel och konkurser visar heller inte på någon försämrad utveckling under början av året. En förklaring kan vara att de åtgärder som redan finns, förlängts eller nyligen presenterats, har haft viss dämpande effekt, samt att vissa delar av arbetsmarknaden fortfarande går bra. Pandemin och konsekvenserna av den, har dock slagit mycket hårt mot vissa delar av näringslivet, vilket främst gäller uthyrning och resetjänster, hotell och restaurangbranschen samt transport och magasinering. Mycket tyder även på att dessa kundnära branscher kommer att ha fortsatta problem under vintern och våren.

Stockholms län tar emot klart flest utländska arbetstagare i riket. Att kunna attrahera högkvalificerad spetskompetens till länet är viktigt för arbetsmarknaden och ekonomin framöver. På grund av pandemin har antalet arbetskraftsmigranter i Sverige minskat, särskilt inom IT-sektorn där Stockholm tar emot en hög andel av den utländska arbetskraften.

Hur Sveriges ekonomi påverkas av den så kallade andra vågen och lyckas motverka en eventuell tredje våg, kommer att visa sig under kommande månader. Vaccinering mot covid-19 påbörjades i Sverige under i slutet av förra året, men det är osäkert när en större andel av befolkningen har vaccinerats mot sjukdomen och hur länge olika former av restriktioner kommer att finnas kvar i Sverige och omvärlden. Sannolikt kommer covid-19 att påverka svensk ekonomi och arbetsmarknad under stora delar av 2021.

Internationell utblick

Figur 1. Andelen arbetslösa i EU/EES, december 2019 - december 2020. Källa Eurostat

*Data saknas för Estland, Grekland, Norge, Schweiz och Ungern

Enligt EU-kommissionens vinterprognos¹ beräknas den samlade ekonomin för 2020 minska med 6,3 procent, vilket är en mer positiv utveckling än kommissionen räknade med i höstas. Sverige beräknas få ett ekonomiskt tapp på 2,9 procent under 2020, vilket är det femte minsta i EU. Under 2021 förväntas unionens samlade ekonomi växa med 3,7 procent i unionen, och Sverige med 2,7 procent. Under andra kvartalet 2022 bedöms EU vara på samma nivå som innan pandemin. Den planerade coronafonden kan också komma att förbättra ekonomin inom medlemsländerna. Arbetslösheten i flera medlemsländer, inklusive Sverige, är dock fortsatt på höga nivåer (se figur 1). Sveriges relativt höga arbetslöshet kan delvis förklaras med att Sverige har ett högt arbetskraftsdeltagande, samtidigt som arbetslösa i många medlemsländer kan hamna utanför arbetslöshetsstatistiken då de inte aktivt söker arbete – vilket kan ha förstärkts under coronakrisen.

Konjunkturläget i Sverige

SCB:s nationalräkenskaper för fjärde kvartalet 2020² visar på en ökning av Sveriges ekonomi med 0,5 procent jämfört med tredje kvartalet, men en minskning på 2,6 procent jämfört med fjärde kvartalet 2019. Svensk ekonomin återhämtade under andra halvåret 2020, 63 procent av den stora nedgången under andra kvartalet. Under de sista månaderna 2020 mattades dock den positiva återhämtningen i den svenska ekonomin av något som en konsekvens av ökad smittspridning och skärpta restriktioner. Återhämtningen syns dock endast i vissa delar av ekonomin. Det är framför allt industrin som varit stark under slutet av förra året, med en stark internationell efterfrågan, och vissa delar av detaljhandeln, där till exempel bygghandeln har gynnats av nya köpbeteenden, medan klädförsäljningen rasat. Pandemin och de efterföljande restriktionerna har framför allt påverkat kundnära servicebranscher som direkt har påverkats av hushållens beteendeförändringar under pandemin. Researrangörer, hotell och restaurang, handel, transport, konsult och företagstjänster har stått för en stor del av nedgången.³

Regeringen har presenterat ett antal tilläggsbudgetar under året.⁴ Flera av de åtgärder som införts har även förlängts på grund av den ökade smittspridningen och fortsatt svåra läget för ekonomin. I slutet av februari⁵ aviserade regeringen att de avser att bland annat förlänga ett antal viktiga stödåtgärder till och med april, bland annat förlängt omsättningsstöd som handläggs av länsstyrelserna.

¹ EU-kommissionen. European Economic Forecast Winter 2021. (februari), [url](#)

² SCB. Nationalräkenskaper, 4:e kvartalet 2020 (februari 2021), [url](#)

³ SCB. Sveriges ekonomi - statistiskt perspektiv, nr 2 2021, [url](#)

⁴ Finansdepartementet, [url](#)

⁵ Finansdepartementet, [url](#)

Utvecklingen i Stockholms län

	2019Q1	2019Q2	2019Q3	2019Q4	2020Q1	2020Q2	2020Q3	2020Q4
Byggindustri	97	100	97	99	92	88	88	89
Handel	101	97	99	105	81	96	103	97
Tillverkningsindustri	118	94	96	97	80	104	107	109
Tjänstesektorn	103	100	93	95	58	80	90	95
Totala näringslivet	104	99	94	97	61	83	92	95

Tabell 1. Konjunkturinstitutets konfidensindikator för Stockholms län tom kvartal 4, 2020. Källa Konjunkturinstitutet

Utveckling för Sveriges ekonomi speglas delvis även för Stockholms län. Konjunkturinstitutets konfidensindikator (*se tabell 1*) är ett sammanvägt mått för att bedöma det regionala konjunkturläget. Värden runt det historiska medelvärdet 100 indikerar att konjunkturläget är normalt, medan värden under 90 ska tolkas som att läget är mycket svagare än normalt. Den positiva återhämtningen under kvartal 3 fortsatte under kvartal 4, förutom handeln som minskade från 103 till 97. Med undantag för tillverkningsindustrin som har haft en positiv utveckling sedan kvartal 1, är indikatorn lägre jämfört med kvartal 4 2019, samtidigt som flera näringsgrenar fortfarande ligger under värdet 100. Tjänstesektorn, som utgör en dominerande del av regionens näringsliv, har ökat från 90 till 95 mellan kvartal 3 och 4.

Den senaste Stockholmsbarometern för fjärde kvartalet 2020 visar på en liknande utveckling som Konjunkturinstitutets konfidensindikator. Enligt barometern bedöms Stockholm ha en fortsatt positiv utvecklingen med en genomsnittlig tillväxt på 3,5 procent 2021–2023, vilket kan jämföras med en tillväxt i hela Sverige på 2,8 procent för samma period. Antagandena baseras på att ett vaccin kommer finnas tillgängligt från mitten av 2021.⁶

Liksom riket som helhet är det främst tillverkningsindustrin och delar av exportnäringarna som har hållit uppe tillväxten i länet. Stockholmsekonomin utvecklas dock olika för olika branscher där vissa näringar utvecklats positivt medan andra befinner sig i ett fortsatt tufft ekonomiskt läge, vilket särskilt gäller vissa tjänstenära branscher där Stockholm särskilt påverkats hårt under pandemin. Stockholmsekonomin består till stor del av kunskapsintensiva näringar där flertalet stockholmare arbetar inom tjänstesektorn.

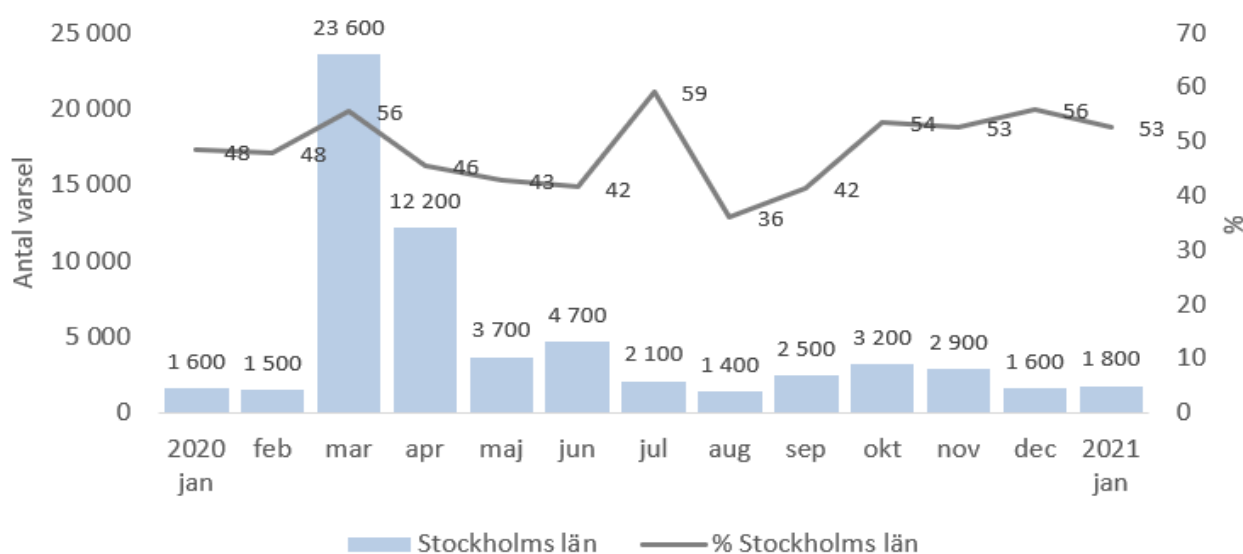
Coronapandemin har påverkat *turismen* i Sverige. Enligt Tillväxtverket minskade antalet gästnätter på hotell, camping, stugbyar och vandrarhem i Sverige med 36 procent jämfört med 2019. Störst minskning hade Stockholms län, följt av Västra Götalands och Kronobergs län.⁷ Denna utveckling bekräftas även av en rapport från VISITA, där intäkterna av turismen i länet halverades under mars och december 2020, relaterat till samma period året innan, vilket motsvarar en

⁶ Stockholms Handelskammare. Stockholmsbarometern -fjärde kvartalet 2020, [url](#)

⁷ Tillväxtverket. Logiintäkterna minskade med 47 procent under 2020. (februari 2021), [url](#)

minskning med 41 miljarder⁸. Den minskade turismen och införda restriktioner har påverkat *restauranger* i hela landet och även här är Stockholm mest påverkat. Under perioden januari – september 2020 minskade försäljningen för restauranger i Stockholms län med 22 procent 2020 jämfört med motsvarande period året innan.⁹ Omsättningstappet för länets restauranger var cirka 61 procent på årsbasis under det fjärde kvartalet förra året, jämfört med 57 procent för hela riket.¹⁰

Hälften av alla varsel hamnade i Stockholms län

Figur 2. Antal varsel i Stockholms län (vänster axel), andel varsel i Stockholm (höger axel). Källa Arbetsförmedlingen.

Sammantaget har antalet varsel i länet ökat kraftigt, under 2020 varslades 61 500 om uppsägning i länet jämfört med 21 000 året innan. Stockholm står för en stor andel av rikets varslade och under förra året svarade länet för 49 procent av rikets varslade, jämfört med 42 procent 2019. Som beskrivs i avsnittet om konjunkturläget i Stockholm ovan, är det framför allt kundnära tjänstenäringsar som fortsatt har en tuff situationen. Detta syns även i utvecklingen av antalet varsel, där flest varsel i länet under 2020 hamnade inom näringsgrenarna *uthyrning, fastighets-service, resetjänster och andra stödtjänster* (67 %) *hotell- och restaurangverksamhet* (49 %) samt *transport och magasinering* (67 %), länets andel av riket anges i parentes.

⁸ VISITA, [url](#)

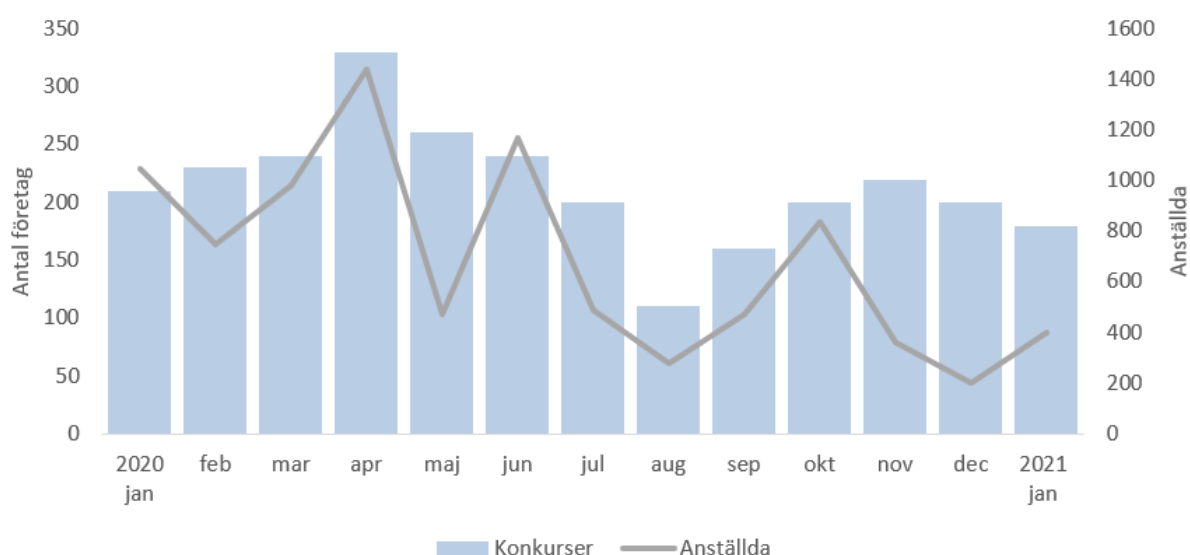
⁹ SCB. Sveriges ekonomi Statistiskt perspektiv, nr 1 2021, [url](#)

¹⁰ Stockholms Handelskammare. Stockholmsbarometern -fjärde kvartalet 2020, [url](#)

Denna utveckling har fortsatt under början av året, se figur 2. Totalt anmäldes 1 800 varsel i Stockholms län i januari, vilket är en ökning jämfört med de 1 600 som berördes månaden innan. Det är även en ökning jämfört med januari året innan (1 600). Stockholms län tog emot 53 procent av alla varsel under månaden.

Statistik från Arbetsförmedlingen visar att alla varsel inte omsätts till uppsägningar. Av de som varslades i Stockholms län under perioden mars-juni var drygt hälften (55 %) uppsagda och 26 procent arbetslösa sex månader senare, vilket kan jämföras med 58 procent uppsagda och 26 procent arbetslösa i riket som helhet.

Antalet konkurser minskar

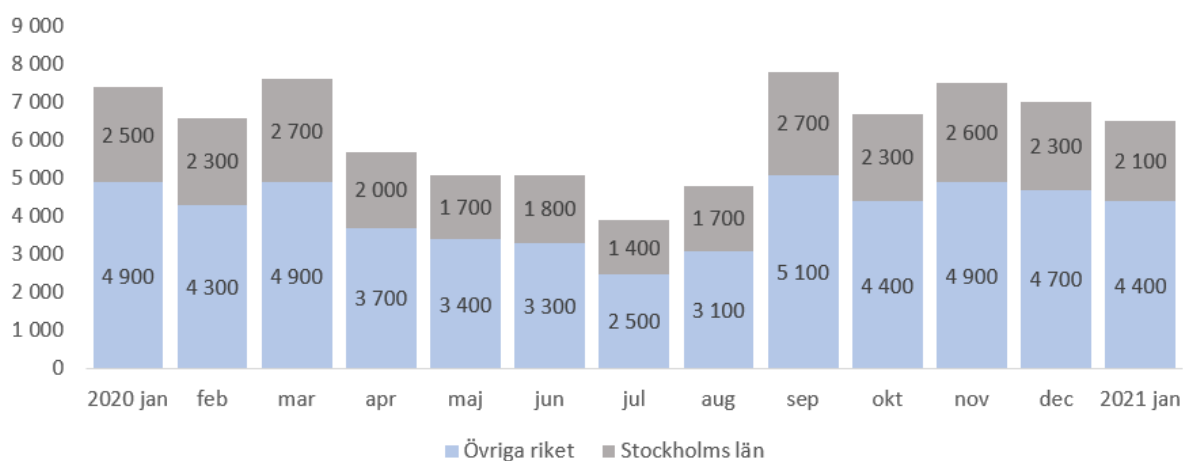
Figur 3. Konkurs- och anställningsdata för Stockholms län. Antalet företag (vänster axel) och antalet berörda anställda (höger axel). Källa Tillväxtverket/SCB

Covid-19 pandemin hade tydliga initiala effekter på antalet konkurser och berörda anställda, se figur 3. Trots det tuffa läget under våren minskade dock det totala antalet konkurser med 5 procent under helåret 2020, jämfört med året innan, (från 2 700 till 2 600). Även antalet anställda berörda av konkurser minskade under året – med drygt 1 procent i Stockholms län mellan 2020 och 2019, (från 8 600 till 8 500). Även under januari månad var antalet konkurser och berörda anställda färre än januari året innan. Minskningen av antalet konkurser kan sannolikt förklaras med att införda stödåtgärder motverkat ett antal konkurser. Det kan möjligen även förklaras med en nedgång av antalet konkurser inom branscher som historiskt tenderar att ha ett högt antal konkurser, till exempel byggindustrin.

Däremot har det skett en ökning i länet av konkurser inom näringsgrenarna transport- och magasineringföretag samt hotell- och restauranger.

Enligt en rapport från Svenskt Näringsliv¹¹ slår konkurser och varsel inom dessa branscher hårt mot personer som är utrikesfödda då det finns en överrepresentation av utrikesfödda företagare inom till exempel restaurang- och taxibranschen. Omkring 10 000 utrikes födda företagare i Sverige har försvunnit sedan pandemin bröt ut. Utifrån att Stockholms län påverkats särskilt hårt inom dessa branscher är det sannolikt att utvecklingen ovan speglas även i länet, med risk för ökad arbetslöshet som följd.

Antalet nyregistrerade företag ökar i länet

Figur 4. Antalet nyregistrerade företag i Stockholms län och övriga riket, januari 2020 – januari 2021. Källa Bolagsverket.

Trots pandemin startar många nya företag i Stockholms län – en utveckling som generellt noterats i hela riket. Under 2020 registrerades totalt 26 000 nya företag i länet, jämfört med 24 300 året innan. Den kraftiga inbromsningen på arbetsmarknaden kan eventuellt förklara en mindre del av ökningen då fler personer ställer om från tidigare anställd till egenföretagare. En ökning av nya företag inom internethandeln har noterats, vilket sannolikt är en direkt konsekvens av pandemin. Samtidigt så är ökningen av registrerade aktiebolag betydligt större än ökningen av enskilda firmor, vilket delvis skulle kunna förklaras med att de stöd-paket som införts varit gynnsamma för aktiebolagsägare¹² Under årets första månad har det skett en viss minskning av nyregistrerade företag i riket och i länet.

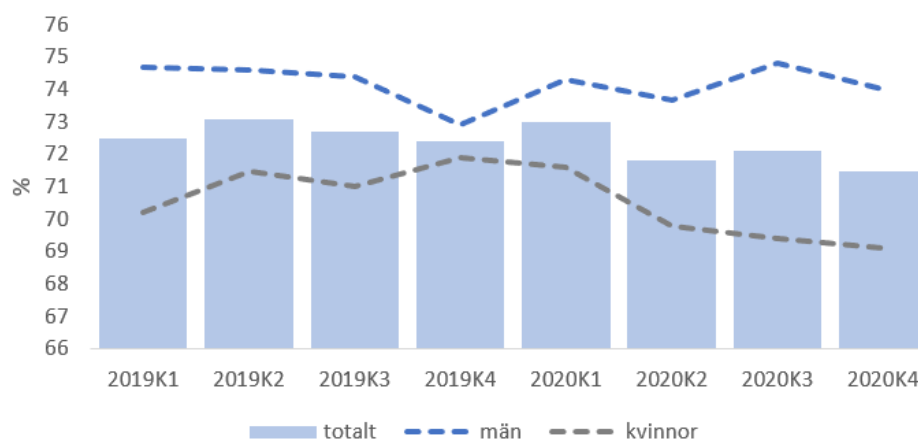
¹¹ Svenskt Näringsliv. Pandemin slår hårt mot utrikesfödda företagare. (februari), [url](#)

¹² SVT. Ökning av nya företag under pandemin, [url](#)

I Stockholms län registrerade 2 100 nya företag i januari, jämfört med 2 500 året innan, se figur 4.

Utvecklingen på arbetsmarknaden i Stockholms län

Pandemin och tuffa restriktioner har haft en stark påverkan på arbetsmarknaden i Stockholms län. Som tidigare framgått har länet påverkats hårt av varsel i främst kundnära servicebranscher, såsom resetjänster, hotell och restaurang och transport – vilket påverkat de grupper som i stor utsträckning arbetar inom dessa branscher, däribland unga och utrikes födda. Stödåtgärderna och den positiva återhämtningen under hösten har bidragit till att konsekvenserna av den ökade smittspridningen och införda restriktioner i slutet av förra året och i början av detta år, sammantaget inte har påverkat arbetsmarknaden i länet i någon negativ riktning.

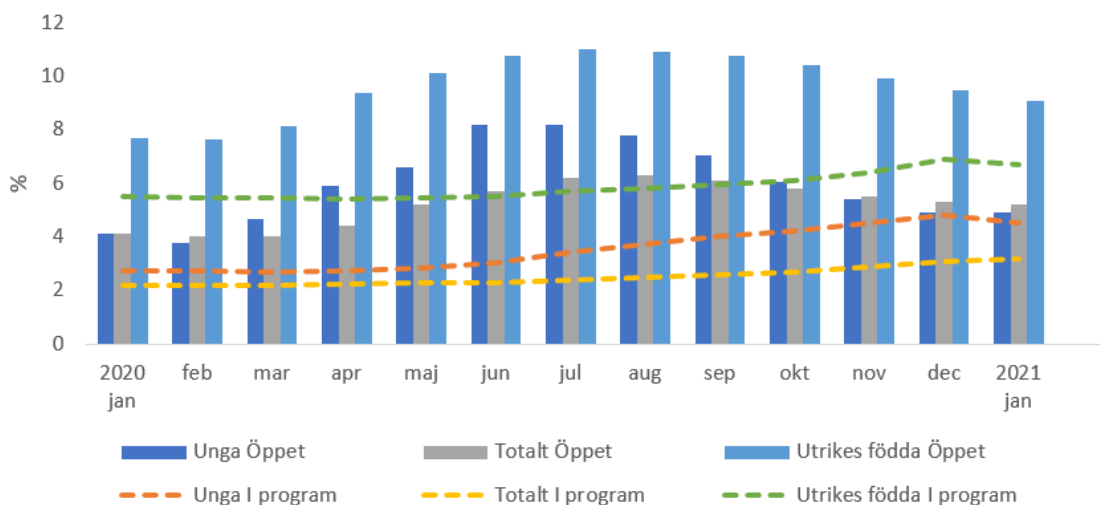
Figur 5. Sysselsättningsgrad i Stockholms län, kvartal 1 2019 - kvartal 4 2020. Källa SCB.

Sysselsättningen i länet minskade under det initiala skedet av pandemin förra våren, men har stabiliserats något under slutet av förra året. Ett vanligt sätt att mäta sysselsättningen är den så kallade sysselsättningsgraden, andelen sysselsatta relativt befolkningen. Av figur 5 framgår att männens sysselsättningsgrad har återhämtat sig sedan pandemins inledning i mars/april, medan kvinnornas sysselsättning fortsätter att minska. En förklaring till kvinnornas lägre sysselsättning kan vara att de i större utsträckning än männen har tidsbegränsade anställningar. Enligt SCB är det i stor utsträckning personer med tidsbegränsade anställningar inom servicearbeten som har blivit av med jobben under pandemin. Utvecklingen syns även i SCB:s statistik över antalet undersysselsatta, personer som är sysselsatta men som arbetar mindre än de kan eller skulle vilja göra. Andelen undersysselsatta ökade med 26 procent för kvinnorna och med 15 procent för männen mellan 2019 och 2020. En annan möjlig förklaring kan också vara att

kvinnorna har en högre andel som bedriver någon form av studier och därför inte är sysselsatta.¹³

Arbetslösheten stabiliseras – men på fortsatt hög nivå

Trots att arbetsmarknaden stabiliserades under slutet av förra året, efter vårens kraftiga uppgång, är arbetslösheten fortfarande på höga nivåer. Med arbetslösa avses här de som är öppet arbetslösa och de som befinner sig i program med aktivitetsstöd. I genomsnitt var 98 800 personer arbetslösa i länet per månad under 2020, varav 67 800 öppet arbetslösa och 31 100 i program. Detta kan jämföras med motsvarande siffror för 2019 på totalt 71 300 arbetslösa, varav 45 400 öppet arbetslösa och 25 900 i program. Under årets första månad var 106 900 personer arbetslösa, med 66 300 öppet arbetslösa och 40 600 i program. Utvecklingen visar att den öppna arbetslösheten har stabiliserats samtidigt som personer som befinner sig i program ökar. Det kan möjligen förklaras med att allt fler är arbetslösa under längre perioder och därav påbörjar någon form av stöd från Arbetsförmedlingen, *se mer under avsnittet om långtidsarbetslösa*. Vid en jämförelse med hela rika var en av fyra av samtliga arbetslösa i Sverige bosatta i Stockholms län i januari.

Figur 6. Andelen arbetslösa (%) i Stockholms län, totalt, unga 18–24 år samt utrikesfödda, januari 2020 – januari 2021. Källa Arbetsförmedlingen.

Arbetslösheten kan även mätas som andelen arbetslösa, det vill säga andelen arbetslösa relativt antalet personer i arbetskraften. Av figur 6 framgår antalet arbetslösa i länet avseende öppet arbetslösa och de som deltar i program mellan januari 2020 och januari 2021. Figuren visar utvecklingen totalt i länet, för

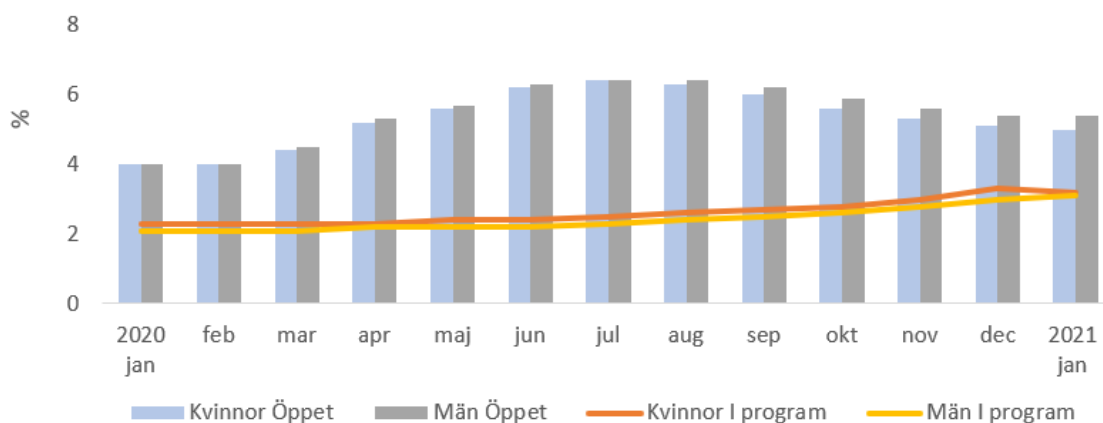
¹³ SCB. [url](#)

gruppen unga 18–24 år samt för personer som är utrikesfödda. I januari var totalt 8,4 procent arbetslösa av arbetskraften i Stockholms län. Av dessa var 5,2 procent öppet arbetslösa och 3,2 procent i program. Detta kan jämföras med att i januari förra året var 6,3 procent arbetslösa, varav 4,1 procent öppet arbetslösa och 2,2 procent i program.

Främst unga och utrikesfödda hade en mycket svår utveckling på arbetsmarknaden under förra året. Detta förklaras delvis av att många unga och utrikesfödda arbetar inom branscher som påverkats mycket under pandemin. Sedan den kraftiga ökningen av öppet arbetslösa i början av pandemin har den relativa arbetslösheten minskat något, samtidigt som personer som påbörjar någon form av program via Arbetsförmedlingen ökar.

Ungdomsarbetslösheten har till viss del dämpats av att många ungdomar påbörjat någon form av studier. Enligt CSN ökade antalet studiemedelstagare bosatta i Stockholms län med nästan 20 procent inför vårterminen, vilket även var den största ökningen i landet. Samtidigt saknar knappt en tredjedel av de inskrivna ungdomarna i länet gymnasieutbildning, vilket visar på stort behov av utbildning och kompetenshöjande insatser framöver.

Även för utrikesfödda är arbetslösheten stabil, men fortsatt på höga nivåer. Utrikesfödda är överrepresenterade inom vissa yrken som fortsatt påverkats hårt av pandemin, till exempel hotell- och restaurang och transportnäringen. En fortsatt negativ utveckling för dessa näringsgrenar riskerar att öka arbetslösheten för utrikesfödda framöver, *se mer under avsnittet om konkurser ovan*.

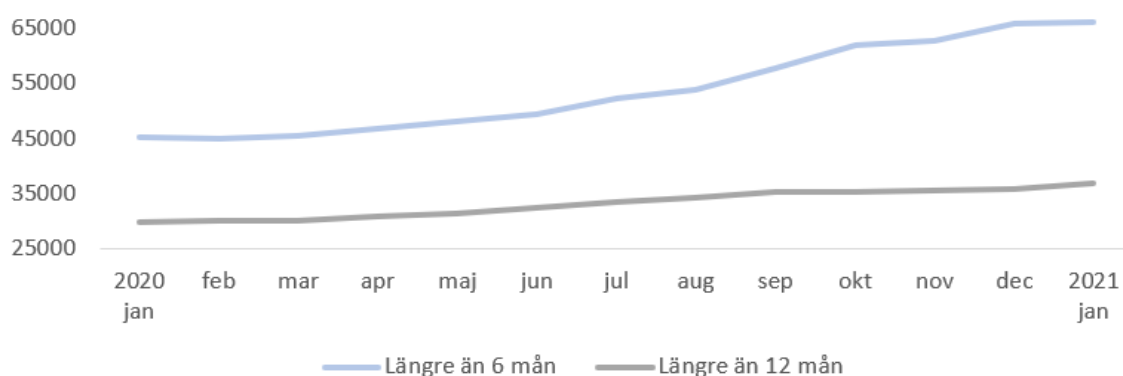

Figur 7. Andelen arbetslösa (%) i Stockholms län, fördelat på kön, januari 2020 - januari 2021. Källa Arbetsförmedlingen.

Av figur 7 framgår andelen arbetslösa kvinnor respektive män i Stockholms län. Både kvinnor och män har haft en stark ökning av andelen arbetslösa under mars-april som en konsekvens av pandemin och införda restriktioner. Sedan mars förra året ökade framför allt den öppna arbetslösheten, där utvecklingen stabiliserats

något under slutet av förra året och början av 2021. Samtidigt har antalet personer som deltagit i någon form av program från Arbetsförmedlingen ökat under hösten. Båda könen följer samma utvecklingsmönster även om männen har haft en större ökning av öppet arbetslösa än kvinnorna. Andelen arbetslösa kvinnor i länet hamnade på 8,2 procent i januari, varav 5,0 öppet arbetslösa och 3,2 i program. Detta kan jämföras med en arbetslöshet på 6,3 procent i januari förra året, varav 4,0 procent öppet arbetslösa och 2,3 procent i program. Under samma period var männens arbetslöshet 8,5 procent, varav 5,4 procent öppet arbetslösa och 3,1 procent i program, jämfört med 6,1 procent, varav 4 procent öppet arbetslösa och 2,1 procent i program i januari 2019.

Fortsatt ökning av långtidsarbetslösa

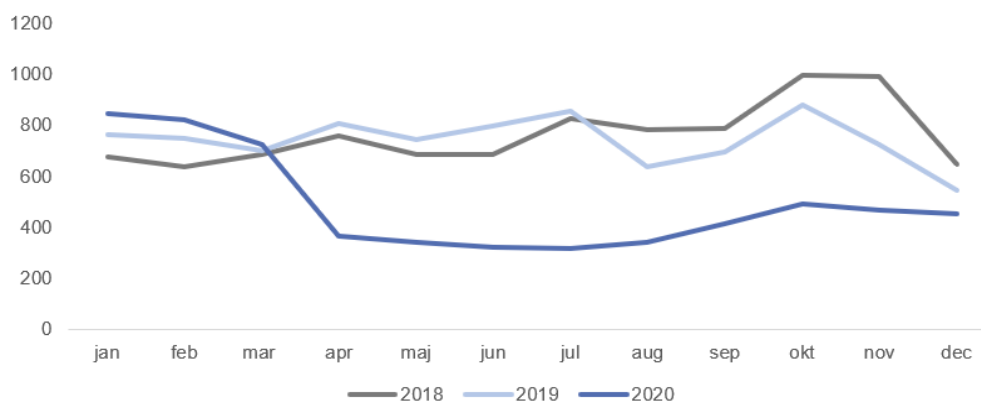
Figur 8. Antalet arbetslösa längre än 6 respektive 12 månader, Stockholms län. Källa Arbetsförmedlingen.

Under hösten har antalet långtidsarbetslösa (arbetslösa längre än 12 månader) ökat i Stockholms län, vilket framgår av figur 8. Denna utveckling har förstärkts under årets första månad. Under 2020 var i genomsnitt 33 000 långtidsarbetslösa per månad, jämfört med 27 300 under år 2019 – en ökning med 20 procent. Detta kan jämföras med en ökning på 13 procent i hela riket. Av samtliga långtidsarbetslösa i landet var en femtedel bosatta i Stockholms län, varav hälften i Stockholms kommun.

Samtidigt ökar även antalet personer som varit arbetslösa mellan 6 och 11 månader, en grupp som riskerar att hamna i långtidsarbetslöshet om arbetsmarknaden försämras. Under andra halvåret 2020 ökade denna grupp med 36 procent jämfört med motsvarande period 2019. Utvecklingen i januari visar på ytterligare uppgång av de som varit arbetslösa längre än 6 månader.

Långa arbetslöshetstider har drabbat även unga 18–24 år, där antalet arbetslösa mer än 6 månader¹⁴ ökade med 26 procent i länet under 2020 jämfört med året innan. Arbetsförmedlingen bedömer i sin senaste arbetsmarknadsprognos¹⁵ att antalet långtidsarbetslösa kommer fortsätta öka framöver i hela landet. Risker är stor för förlängd eller permanent långtidsarbetslöshet om den negativa utvecklingen fortsätter då undanträngningseffekterna för de som står längst ifrån arbetsmarknaden kan förstärkas om efterfrågan på arbetskraft minskar. Arbetsförmedlingen har identifierat olika grupper av arbetslösa som i genomsnitt löper en högre risk än andra att hamna i långvariga perioder utan arbete. Det handlar bland annat om personer som saknar gymnasial utbildning, nyanlända, personer med nedsatt arbetsförmåga och arbetslösa äldre än 55 år.¹⁶

Arbetskraftsinvandringen minskar

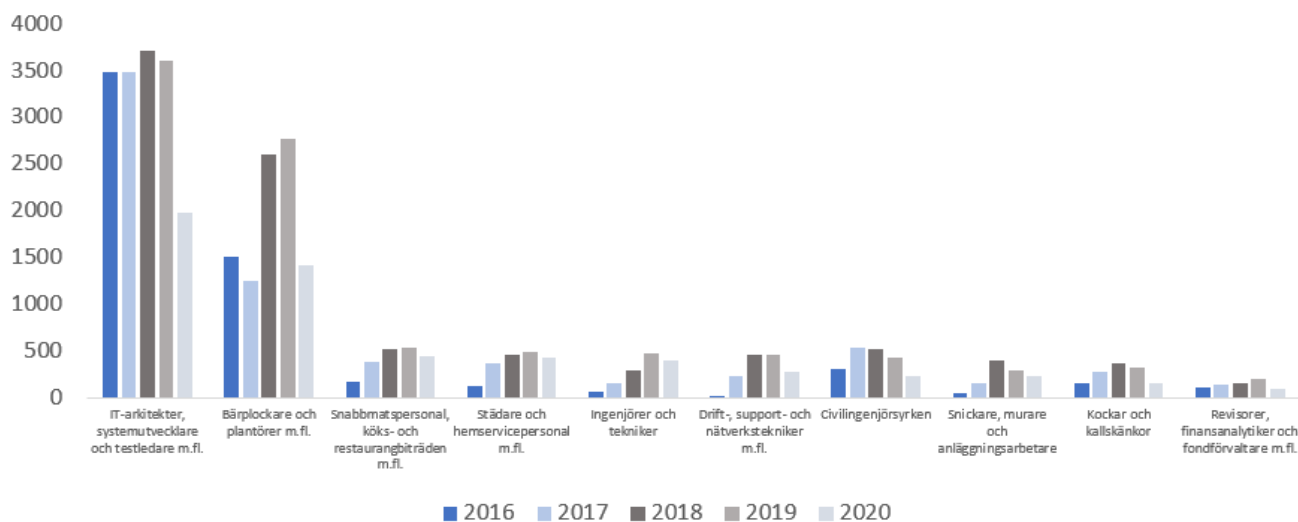

Figur 9. Beviljade arbetstillstånd i Stockholms län – 2018–2020. Källa Migrationsverket

¹⁴ För inskrivna arbetslösa yngre än 25 år går gränsen för lång tid utan arbete vid sex månader som inskriven arbetslös

¹⁵ Arbetsförmedlingen. Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2020, december 2020, [url](#)

¹⁶ Ibid

Figur 10. Beviljade arbetstillstånd 2016–2020, fördelat på de 10 största näringsgrenarna i Stockholms län. Källa: Migrationsverket.

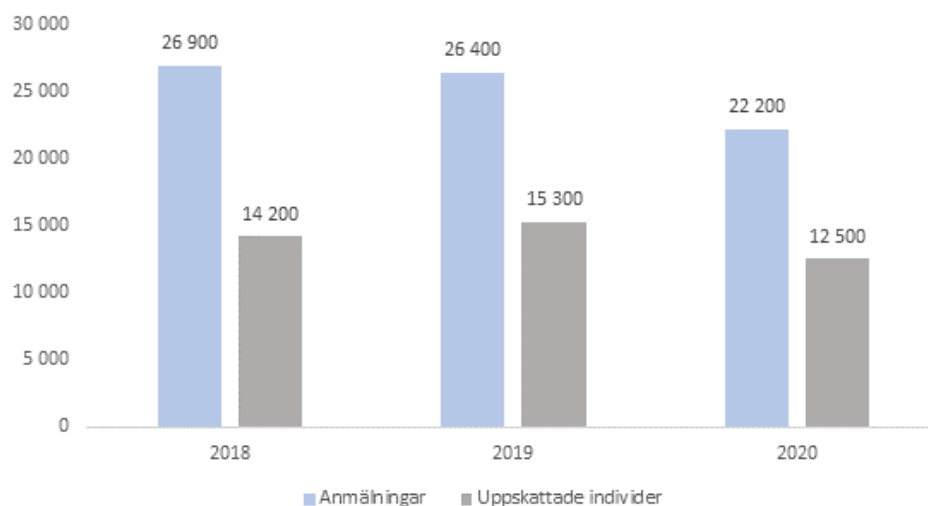
Stockholmsregionen är den dominerande mottagaren av arbetskraftsmigranter i Sverige – särskilt för arbetstagare inom IT-sektorn där den generella efterfrågan på kvalificerad arbetskraft sannolikt kommer vara fortsatt hög under de närmaste åren. Att länet framöver kan attrahera kvalificerad arbetskraft är viktigt för länets ekonomi och arbetsmarknad.

Figur 9 och 10 visar på utvecklingen av beviljade arbetstillstånd till Stockholms län¹⁷. Antalet personer som söker arbetstillstånd i Sverige har ökat stadigt de senaste åren. Utvecklingen drivs främst av personer som söker och får tillstånd inom IT-sektorn, men även viss ökning har skett i yrkesgrupper där det inte krävs högre utbildning – till exempel inom restaurang och städ/hemservice. Stockholms län har högst koncentration av arbetskraftsmigranter i riket – särskilt inom IT-sektorn och för högt utbildade specialister. I genomsnitt hamnade drygt 50 procent av alla beviljade tillstånd i Sverige mellan 2016–2020 i Stockholms län.

Coronapandemin har drastiskt påverkat antalet som söker och blir beviljade arbetstillstånd, i synnerhet i början av pandemin under våren 2020. Smittspridningen, reserestriktioner i hemland och i Sverige samt svårigheter att ta sig till svenska ambassader/beskickningar för att få uppehållskort, har påverkat hela processen. Undantag för inresa för vissa yrkesgrupper infördes dock under förra året, till exempel för bärplockare och viss högkvalificerad spetskompetens.¹⁸ Viss återhämtning har skett under hösten, men antalet ärenden är fortsatt på lägre nivåer jämfört med tidigare år. Det relativt låga inflödet av nya sökande och beviljade arbetstillstånd inom IT-sektorn speglas även i Migrationsverkets statistik för januari.

¹⁷ Statistiken från Migrationsverket över uppehållstillstånd för arbetstagare avser personer som är icke-EU-medborgare. Personer från ett EU/EES-land behöver inte arbetstillstånd i Sverige och ingår därför inte i statistiken.

¹⁸ UD, [url](#)

Figur 11. Antalet anmälningar för utstationerad personal i Stockholms län, samt antalet uppskattade individer. Källa Arbetsmiljöverket.

Statistik från Arbetsmiljöverket över utstationerad personal¹⁹ som täcker både inom- och utomeuropeisk arbetskraft i Sverige, visar på en liknande utveckling som för antalet beviljade arbetstillstånd från Migrationsverket, där det främst är storstadslänen och inom IT-sektorn som det skett en nedgång under förra året. Störst är nedgången av antalet anmälningar²⁰ och uppskattade individer²¹ inom IT-branschen, medan byggnadsarbetare från andra europeiska länder, som inte i lika hög grad påverkas av inreseförbud och processen med arbetstillstånd, fortsatte att komma. Enligt Arbetsmiljöverket skedde närmare en halvering av antalet uppskattade arbetstagare inom datakonsulter och programmerare.

Hela 63 procent av samtliga anmälningar under 2020 gjordes till storstadslänen med Stockholm som största län. Även avseende uppskattade individer av utstationerad personal var Stockholm det dominerande länet. Av *figur 11* framgår att knappt 22 200 anmälningar registrerades för arbetsgivare i Stockholms län, jämfört 26 400 året innan. Antalet uppskattade individer hamnade för samma period på 12 500 jämfört med 15 300.

¹⁹ Enligt regler som trädde i kraft den 1 juli 2013 ska utländska arbetsgivare som utstationerar arbetstagare i Sverige i mer än fem dagar anmäla detta till Arbetsmiljöverket. Den 1 juni 2017 trädde nya regler i kraft. Dessa innebar dels en ny förordning om utstationering av arbetstagare som ersatte den tidigare förordningen om anmälningsskyldighet vid utstationering av arbetstagare, dels ändringar i utstationeringslagen

²⁰ En *anmälan* avser att en arbetstagare ska arbeta under en given tid, på en given plats för en i Sverige verksam mottagare. En anmälan motsvarar en arbetstagare, men samma arbetstagare kan återkomma i flera olika anmälningar. Statistiken ska därför tolkas med viss försiktighet.

²¹ Redovisningen av *antal utstationerade arbetstagare* är en uppskattning av antalet unika individer av det totala antalet anmälda utstationeringar. Statistiken ska därför tolkas med viss försiktighet.